

Začiatkom roka (12. 2. 2020) bol do NR SR doručený vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorým sa navrhovalo zadefinovať novú dôchodkovú dávku – 13. dôchodok. Návrh predložený do NR SR (v skrátenej legislatívnej konaní) bol jednoduchý a narychlo spracovaný. Aj napriek tomu sa prezident APVV k tejto veci dňa 13. 2. 2020 stretol s riaditeľom OSZ SPaSČ MV SR, kde bol informovaný o priebehu celého konania prípravy návrhu a navrhol aj jeho doplnenie a zmeny tak, aby bol prijateľný aj pre výsluhových dôchodcov (ďalej aj „VD“). V rámci rokovania v NR SR boli predložené viaceré pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy, zákon bol schválený 88 poslancami a **novela zákona nadobudla účinnosť 1. 4. 2020.**

Prezidentka SR sa, v súvislosti so zavedením 13. Dôchodku, dňa 3. 4. 2020 obrátila na Ústavný súd SR s návrhom na preskúmanie ústavnosti novely zákona (skrátene legislatívne konanie bez splnenia zákonných podmienok). **ÚS SR zatiaľ v tejto kauze nerozhodol**, ale v médiách boli postupne zverejňované negatívne informácie koalíčných poslancov, kde už ja pán Kollár (predseda NR SR a politického hnutia SME RODINA), ale aj MPSVR SR pán Krajňák sa k 13. dôchodkom vyjadrovali opatrnejšie najmä z dôvodu negatívneho dopadu pandémie COVID-19 na ekonomiku.

Dňa 15. 7. 2020 predložil minister PSVR SR do skrátenej medzirezortného konania (termín ukončenia 23. 7. 2020) návrh zákona **O 13. dôchodku a o zmene a doplnení niektorých zákonov** s tým, že „Predloženým návrhom zákona sa navrhuje právna úprava 13. dôchodku **ako štátnej sociálnej dávky**. Navrhovaným 13. dôchodkom sa navrhuje nahradiť 13. dôchodok **ako dôchodkovú dávku**, ktorý bol zavedený s účinnosťou od 1. apríla 2020 zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 46/2020 Z. z.“. Okrem toho je v Predkladacej správe uvedené aj to, že navrhovanou právnou úpravou poskytovania 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky sa kompenzuje **zrušenie 13. dôchodku ako dôchodkovej dávky**. Navrhuje sa, aby zákon nadobudol účinnosť 31. októbra 2020.

Podľa predloženého návrhu nárok na 13. dôchodok (štátnu sociálnu dávku) budú mať spravidla **v novembri kalendárneho roka** všetci poberatelia dôchodku v závislosti od sumy poberaného dôchodku alebo dôchodkov. **Maximálna suma 13. dôchodku je navrhovaná v sume 300 EUR** (pre poberateľov dôchodkov v celkovej sume nižšej ako je suma životného minima pre jednu fyzickú osobu čo je pre rok 2020 214,83 EUR). So stúpajúcou výškou dôchodku, resp. **úhrnu súm dôchodkov** sa výška 13. dôchodku bude znižovať až do minimálnej sumy, pričom sa navrhuje **garantovať minimálnu sumu 13. dôchodku vo výške 50 EUR.**

V zákone je **určenie sumy 13. dôchodku upravené vzorcom** $(TD = \max \{300 - 0,36 * (D - \check{Z}M); 50\})$, kde TD je suma 13. dôchodku, D je suma dôchodku alebo úhrn súm dôchodkov, $\check{Z}M$ je suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Výpočet súm 13. dôchodku pri niektorých úhrnných sumách dôchodkov je uvedený v tabuľke.

Výpočet sumy 13. dôchodku											
Suma úhrnu dôchodkových dávok v EURO											
	do 214,83	250	300	400	500	600	700	800	900	909	910 a viac
Suma 13. dôchodku	300,00	287,34	269,34	233,34	197,34	161,34	125,34	89,34	53,34	50,10	50,00

Pri súbahu viacerých 13. dôchodkov či vo všeobecnom alebo osobitnom systéme alebo aj v oboch je nárok iba na jeden a to ten ktorého suma je najvyššia.

13. dôchodok sa nezlučuje s dôchodkom.

O priznaní 13. dôchodku sa **nevychotováje písomné rozhodnutie**; všeobecný predpis o správnom konaní sa vzťahuje primerane.

Predkladaný návrh zákona navrhuje aj zmenu zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení a to tak, že za § 143a1 sa vkladá § 143am, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 143am

Prechodné ustanovenie účinné od 31. októbra 2020

Ustanovenie § 143a1 sa nepoužije.“.

§ 143a1: „Od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú

1. § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,“.

V praxi to zabezpečí, že sa 13. dôchodok, tak ako bol prijatý v návrhu zákona, nepoužije tzn., že tento dôchodok sa bude vypočítavať podľa tohto nového zákona.

Predkladaný návrh zákona sa vzťahuje aj na poberateľov dávok z výsluhového zabezpečenia tak, že **nárok na 13. dôchodok má poberateľ aj:**

1. výsluhového dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku, vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku alebo sirotského výsluhového dôchodku prekvalifikovaného zo starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku, dôchodku za výsluhu rokov, vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku priznaného podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení:
 - a) na ktoré vznikol nárok do 30. apríla 1998 a stali sa dávkami výsluhového zabezpečenia podľa predpisu účinného od 1. mája 1998 (zákon č. 73/1998 Z. z.) alebo
 - b) na ktoré vznikol nárok do 30. júna 2002 a stali sa dávkami výsluhového zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z.
2. vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku alebo sirotského výsluhového dôchodku po poberateľovi prekvalifikovaného starobného dôchodku, prekvalifikovaného invalidného dôchodku, prekvalifikovaného čiastočného invalidného dôchodku alebo prekvalifikovaného dôchodku za výsluhu rokov.

Výsluhoví dôchodcovia, ktorým bol dôchodok priznaný už podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nemajú z tohto titulu nárok na 13. dôchodok nakoľko:

- a) Majú nárok na 13. dôchodok **ak majú priznaný aj starobný dôchodok.**
- b) Ak ešte starobný dôchodok priznaný nemajú, tak majú nárok na 13. dôchodok po jeho priznaní.

V tejto súvislosti je potrebné ale zdôrazniť to, že **každý policajt má nárok na starobný dôchodok dovŕšením dôchodkového veku** a Sociálna poisťovňa mu ho musí priznať (ak o to požiada) a to aj v prípade, že nespĺňa ďalšiu podmienku priznania starobného dôchodku (ak bol dôchodkovo poistený minimálne 15 rokov vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia). Sociálna poisťovňa mu totiž **musí do tohto obdobia započítavať aj roky služobného pomeru.**